

Good Practices in de 'spotlight'

Vanuit de projecten 'Duurzaam telen, begint bij jou' en 'Telen met Toekomst' is gezamenlijk een keuze gemaakt om per sector vijf Good Practices extra onder de aandacht te brengen dit jaar. Hieronder kunt u meer lezen over deze effectieve en praktische gewasbeschermingsmethoden. Het gaat hier om een selectie, er zijn uiteraard nog veel meer Good en Best Practices die telers kunnen benutten in de gewasbescherming (www.gewasbeschermingsmaatregelen.nl).

Henk Angenent komt over de finish 'Good Practices estafette' 2010

Duurzaam telen, begint bij jou
Projectleider: Peter Leendertse
Telefoon: 0345-470751
Mail: pele@clm.nl
Website: www.duurzaamtelenbegintbijjou.nl

Telen met Toekomst
Projectleider: Frank Wijnands
Telefoon: 0320-291621
Mail: frank.wijnands@wur.nl
Website: www.telenmettoekomst.nl

Akkerbouw

Zorg voor een optimale en kosteneffectieve bestrijding van Phytophthora in aardappelen

Phytophthora is de belangrijkste ziekte in aardappelen. Voor een efficiënte bestrijding van de ziekte is een beslissing ondersteunend systeem (BOS) een goed instrument. Hiermee bereikt u een adequate bestrijding tegen minimale kosten en milieubelasting.

Gebruik een waarschuwingssysteem voor bladschimmels in zaauien

Bladvlekkenziekte en valse meeldauw in zaauien vragen om een adequate bestrijding. Voor een efficiënte bestrijding van deze schimmels is een beslissing ondersteunend systeem (BOS) een goed instrument. Hiermee bereikt u een effectieve bestrijding tegen minimale kosten en milieubelasting.

Spuit op het optimale moment voor het beste resultaat

Met GEWIS bepaalt u het optimale spuitmoment in gewasbescherming. Dit programma combineert weersinformatie, planteigenschappen en eigenschappen van middelen en geeft op basis hiervan een advies voor het beste spuitmoment. Ook geeft het programma een advies voor een lagere dosering als de bespuiting onder optimale condities kan plaatsvinden. Hiermee bespaart u op middel, kosten en milieubelasting!

Zorg voor een maximaal saldo voor wintertarwe

Onderzoek van PPO heeft aangetoond dat het hoogste saldo van wintertarwe wordt bereikt door een combinatie van een aantal maatregelen: minder gevoelige rassen, stikstof op maat en schimmelziektes bestrijden op basis van waarnemingen. Drie bespuitingen in wintertarwe bleken hierbij vrijwel nooit rendabel.

Beperking puntemissie

Onbewust en onbedoeld kan er sprake zijn van een puntbelasting van middelen in het oppervlaktewater. Let op de risicomomenten; een spuitmachine die een regenbui op z'n kop krijgt, of een schoonspoelbeurt van de binnenkant of de buitenkant van de spuitmachine. Zorg ervoor dat dit water niet naar riool of oppervlaktewater kan stromen.

Glastuinbouw

Dien imidacloprid effectief toe en voorkom verliezen

In de druppeltoepassing van imidacloprid is het van belang om te controleren of alle planten voldoende van het middel ontvangen door rekening te houden met de inhoud van het watergeefstelsel en m.b.v. kleurstof (rood ijzer) te controleren of het middel bij de verafgelegen druppelaar is aangekomen. Bovendien moet na toediening van het middel gedurende minimaal 3-6 weken spui worden voorkomen om verliezen van het middel naar het oppervlaktewater te voorkomen.

Zorg voor voldoende drainwateropvang en verlies minder meststoffen

Een kleine opvangcapaciteit van drainwater zal tot gevolg hebben dat onder omstandigheden met veel drain of tijdens een storing van de ontsmetter er water met meststoffen naar het riool of oppervlaktewater verdwijnt. Zorg voor een ruime opvangcapaciteit. U zult niet dagelijks de volle capaciteit nodig hebben. Werk daarom standaard met een maximum-niveau van ca. 50%, zodat u extra opvangcapaciteit hebt wanneer de ontsmetter in storing zou vallen.

Zorg voor een ontsmetter met voldoende capaciteit voor beter water in de zomer

Wanneer een ontsmetter krap is uitgerekend, ontstaan er op dagen met een hoge watergift (en dus ook hoge drain) situaties dat de ontsmetter niet het totale drainvolume kan verwerken. In die situaties zal spui ontstaan en gaat water met meststoffen verloren. Bij voldoende capaciteit onder zomerse omstandigheden voorkomt u verliezen en vermindert de noodzaak water in te nemen dat duurder is of van mindere kwaliteit (bv. vanwege hoger Na-gehalte).

Maak een goede planning voor uw gewasbescherming en voorkom verrassingen

Zet aan het begin van het seizoen samen met uw adviseur op een rij wanneer welke plagen in uw gewas voor kunnen komen. Bekijk bij deze plagen in welk stadium ze voorkomen, hoe ze zich verspreiden en welke gewasbeschermingsmaatregelen voor de voorkomende stadia effectief zijn. Zorg voor preventieve maatregelen zoals mogelijke aanpassingen in het klimaat en het ophangen van vangplaten en vanglampen. Behoud effectiviteit van middelen door van tevoren te beslissen wanneer welke middelen in te zetten en ze tijdig af te wisselen. Neem ook jaarlijks de emissiechecklist met uw adviseur door, hierop staan veel tips die kunnen zorgen voor effectieve gewasbescherming en minder verliezen van gewasbeschermingsmiddelen.

Beperk besmetting door bezoek

Beperking van emissie van gewasbeschermingsmiddelen begint met het voorkomen van aantastingen, onder andere door goede persoonlijke hygiëne. De kleinere organismen worden gemakkelijk door de mens overgedragen van plant tot plant. U denkt schoon te zijn, maar ondertussen bent u de verhuishagen van grote aantallen kleine organismen via kleding, materialen en handen. Zorg dat gasten op uw bedrijf een gastenjas/pak dragen, de handen ontsmetten en ander schoeisel aantrekken. Het is belangrijk dat de jas ook daadwerkelijk dichtgeknoopt wordt en de plastic overschoentjes niet halverwege het betonpad al doorgelopen zijn. Doe deze dingen ook als u zelf bij een andere teler op bezoek bent. Zeker als uw eigen tuin vrij is van ziekte en plagen, is het belangrijk dat u beseft dat u ook ziekte- en plagen mee terug kan nemen naar uw eigen bedrijf, dus de maatregelen gelden aan twee kanten.

Boomteelt

Spuit op het juiste moment

De weersomstandigheden hebben veel invloed op het spuitresultaat. Door rekening te houden met de weersomstandigheden kan de effectiviteit van een bespuiting worden verbeterd en kunt u middel besparen. Het adviessysteem Gewis is een goed hulpmiddel om het optimale spuitmoment te bepalen.

Geïntegreerde bestrijding van spint werkt

Geïntegreerde bestrijding van bonenspint in heesters biedt winst ten opzichte van een gangbare bestrijding. Een belangrijk voordeel is dat de roofmijten komen op plaatsen die met een bespuiting moeilijk bereikbaar zijn. Daarnaast vinden telers het prettiger om met roofmijten te werken dan om te spuiten. Zowel binnen als buiten zijn er goede ervaringen in diverse gewassen

Start tijdig met mechanische onkruidbestrijding

Een goede onkruidbestrijding is van belang voor iedere boomkweker en vaste plantenteler. Met speciale schoffelapparatuur, wiedegeen en vingerwieders kunt u het onkruid op een duurzame manier aanpakken. Tijdig starten is daarbij de basis. Zet de wiedege of een ander apparaat al in voor opkomst van het onkruid (wittedradenstadium). Mede door inzet van mechanische onkruidbestrijding blijft een breder middelenpakket behouden.

Spaar natuurlijke vijanden door de juiste keuze van middelen

In de natuur komen veel nuttige insecten voor zoals lieveheersbeestjes, galmuggen, zweefvliegen en roofmijten. Deze natuurlijke vijanden kunnen helpen om plagen onder controle te houden. Spuiten is daardoor minder nodig of kan in sommige gevallen achterwege blijven. En dat bespaart in de kosten. Geef natuurlijke vijanden een kans. Spuit alleen indien nodig en kies dan middelen die veilig zijn voor natuurlijke vijanden.

Voorkom emissie door driftarm te spuiten

Maak gebruik van driftarme doppen of andere driftbeperkende maatregelen en voorkom dat gewasbeschermingsmiddelen in het oppervlaktewater terecht komen. Wanneer teveel middel in het water komt, kan een effectief middelenpakket onder druk komen door een verbod op die middelen. Driftarme doppen geven meer grote druppels, die niet minder driftgevoelig zijn. Hierdoor is er behalve minder drift naar het oppervlaktewater ook minder kans op schade door het opwaaien van herbiciden. Spuiten met luchtondersteuning geeft ook minder drift en daarnaast een zeer goede indringing en bedekking van het gewas. Uit ervaring blijkt ook dat meer druppels aan de onderzijde van het blad terecht komen.

Fruitteelt

Gebruik venturidoppen en beperk drift op een voordelige manier

Steeds meer fruittelers gebruiken venturidoppen bij toepassing van gewasbescherming in percelen langs watergangen. Enkele telers spuiten zelfs al hun percelen met deze nieuwe doppen. De venturi's zijn gebruikersvriendelijk en leveren een goed bestrijdingsresultaat. Samen met het éézijdig spuiten van de buitenste bomenrij voldoet de fruitteler aan de eisen van veel etiketten.

Houd fruitmot onder controle door combinatie van bestrijdingstechnieken

Enkele jaren geleden kwam op veel bedrijven in Nederland regelmatig aantasting voor van fruitmot. De rupsen tasten vaak kort voor de pluk de vruchten aan. Door gebruik van het voorspellingsmodel Rimpro-Cydia zijn bespuitingen in de zomer beter te timen. Een schema met een lage dosering Insegar, geeft een deel van de bestrijding. Behandelingen met fruitmotvirus geven circa 60% effect. Feromoonverwarring is een optie. Door de methoden en middelen te combineren is fruitmot nu onder controle en komt nu in de praktijk bij appel en peer weinig aantasting voor.

Stimuleer natuurlijke vijanden om perenbladvlo te bestrijden

Het stimuleren van natuurlijke vijanden blijft de sleutel in het oplossen van een perenbladvlo-plaag. Perenbladvlo is de belangrijkste plaag in de teelt van peren. Elk jaar zien we vaak op dezelfde bedrijven aantasting in de zomer ontstaan, soms ook na de oogst. Natuurlijke vijanden zoals roofwantsen en oorwormen zijn essentieel in de bestrijding. Door geen breedwerkende insecticiden in het voorjaar en de zomer in te zetten, kunnen deze nuttige insecten zich ontwikkelen. Verder is het stimuleren van natuurlijke hagen belangrijk.

Zet natuurlijke vijanden in tegen appelbloedluis

Natuurlijke vijanden zijn essentieel bij bestrijding van bloedluis. Appelbloedluis heeft zich ontwikkeld tot de sleutelplaag in de teelt van appel. Steeds meer is bekend geworden uit onderzoek welke insecticiden schadelijk zijn voor sluipwespen en oorwormen. Een aantal insecticiden geeft ook een chronisch effect op de populatie nuttige insecten. Ook het middel Pirimor is nadelig voor nuttige insecten. Helaas is dit het enige middel dat appelteelers kunnen inzetten als correctie. Een goede inschatting van de ontwikkeling van de plaag is essentieel.

Neem preventieve maatregelen tegen appelschurft en zwartvruchtrot

Schimmels als schurft en zwartvruchtrot overwinteren op oud blad. In het voorjaar ontstaan hier nieuwe sporen, en deze infecteren het nieuwe blad. Door het oude blad te poetsen en te versnipperen in de winter is de vertering in het voorjaar veel beter. Een extra behandeling met de stikstofmeststof ureum geeft een betere vertering en een reductie in sporen. Een goede bestrijding van appelschurft en zwartvruchtrot in het voorjaar, geeft een reductie in behandelingen in de zomer. En dat scheelt in kosten en milieubelasting.

Bollenteelt

Monitor op aaltjesbesmetting in plantgoed en perceel

Door een aaltjesbesmetting op tijd op te sporen, kunnen de juiste maatregelen op het juiste moment genomen worden. Hiermee voorkomt u exportproblemen en schade aan uw gewas. Belangrijke acties zijn het perceel bemonsteren, afwijkende planten op het veld onderzoeken, uitschot kritisch bekijken en bij twijfel een deskundige raadplegen.

Pas inundatie toe in de vruchtwisseling

Inundatie, het voor langere tijd onder water zetten van een perceel, bestrijdt o.a. stengelaaftje, wortellesieaaltje, zwartspot, diverse onkruiden en opslag. Deze maatregel kunt u alleen toegepassen op duinzandgronden in Zuid- en Noord-Holland.

Stop tijdig met Botrytisbestrijding in lelie

Doorgaan met de botrytisbestrijding in lelies tot aan het rooien is niet wenselijk, omdat het gewas af moet sterven. Afhankelijk van de leliecultivar kan tijdig worden gestopt met Botrytisbestrijding. Richtlijnen zijn: Oriëntal ca. half augustus, Longiflorum ca. eind augustus, Aziat, LA-hybride en OA-hybride ca. half september.

Zorg voor kosteneffectieve bolontsmetting

Bolontsmetting is belangrijk voor een gezonde en schone start. In de praktijk circuleren verschillende adviezen die soms hoger zijn dan de adviezen die uit onafhankelijk onderzoek naar voren zijn gekomen. Dit leidt tot meer kosten voor u als ondernemer en meer milieubelasting.

Weeg milieubelasting mee in uw middenkeuze

Bij middenkeuze is naast effectiviteit en kosten, de milieubelasting een belangrijk aspect om in de keuze mee te nemen. De markt vraagt steeds meer naar duurzaam geteelde producten. Dit creëert vraag naar bloembollen met een milieukeurmerk, bijvoorbeeld MPS.

Vollegrondsgroenten

Voorkom schade door aaltjes: iedere soort zijn eigen aanpak

De schade door aaltjes neemt de laatste jaren fors toe. Om de goede aanpak te kunnen kiezen moet u weten welke soort aanwezig is. Een aaltjesmonsters is een eerste stap in een totale aanpak. Per soort kunt u een strategie kiezen. Voor de langere termijn is het van belang om in het totale teeltplan met cultuurgewas en specifieke groenbemesters bijeen te zetten in een aaltjesplan per perceel.

Gebruik Beslissings Ondersteunende Systemen voor een efficiëntere inzet van middelen

Efficiëntere inzet van middelen zorgt voor een betere kwaliteit of een besparing van middel. Beslissings Ondersteunende Systemen (BOS) kunnen daaraan een grote bijdrage leveren. Een beslissing voor een bespuiting baseert u op uw ervaring en objectieve gegevens betreffende weer, gewas en werkingsduur van middelen. Dit tezamen kan een grotere financiële opbrengst geven door meer profijt te halen uit één bespuiting op het juiste moment, maar vooral niet te spuiten als het niet nodig is. De beslissingsondersteunende systemen zijn geoptimaliseerd en kunnen u zeker helpen. Goede ervaringen zijn opgedaan in aardbei tegen Botrytis en in de aspergeteelt tegen Stemphylium en Botrytis.

Met mechanische onkruidbestrijding in kool naar een optimale zuivere teelt

Met mechanische onkruidbestrijding is ondanks een beperkt middelenpakket toch een goede onkruidbestrijding mogelijk. De ontwikkeling gaat door, er zijn steeds betere mogelijkheden om onkruidvrij kool te telen met mechanische onkruidbestrijding. Zowel tussen de rijen als in de rij. Er zijn meerdere mogelijkheden: voor iedereen een keuze om op uw grond met een optimale machine de kool vrij te houden van onkruid. In te zetten net na het planten of in een later stadium met een beperkte inzet in tijd.

Zorg voor driftbeperking door doppenkeuze en spuittechniek

Driftbeperking blijft een aandachtspunt. U wilt alleen uw gewas behandelen zonder dat anderen of de omgeving daar nadelen van ondervinden. Met een aangepaste spuittechniek kan voorkomen worden dat naburige percelen of sloten enig middel ontvangen. De luchtondersteuning geeft u naast meer spuitbare uren, een betere indringing in uw gewas en een mindere belasting naar de omgeving. Vaak is ook een lagere dosering mogelijk, wat scheelt in de kosten. De steeds voortschrijdende kennis rondom doppenkeuze en spuitdruk helpen u om optimaal de gewasbeschermingsmiddelen in te zetten.

Beperk puntemissie

Wanneer teveel middel in het water komt, kan een effectief middelenpakket onder druk komen door een verbod op die middelen. Probeer puntemissie daarom te beperken. Wees u bewust van de risicomomenten; een spuitmachine die een regenbui op z'n kop krijgt, of een schoonspoelbeurt van de binnenkant of de buitenkant van de spuitmachine, maar ook een trayveld of containerteelt dat zojuist een behandeling heeft gehad heeft uw aandacht nodig.

